

ARKEOLOGISEN KOHTEEN
TARKASTUS

781	01	0083
-----	----	------

Tunnistetiedot

Kunta: Sysmä	Inventointinumero:
Alue: Karilanmaa	Luokka: 2
Nimi: Naumin leirikeskus	Ajoitus: kivikausi
Kohteen laji: asuinpaikka	Lukumäärä:
Kohteesta muita kortteja kpl (ks. täyttöohjeet)	Tarkastusaika: 12.6.1998
Tarkastaja: Antti Bilund	

Sijaintitiedot

Peruskartta: 3121 01 KARILANMAA	Pinta-ala: 5000 m ²
x= 6807 19	y= 3422 30
	z= 85

Suunta ja etäisyys kirkosta tms. Sysmän kirkosta 16 km etelälounaaseen

Hoito ja kunto (ks. täyttöohjeet)

A B C D E F G

Tila ja omistaja

Kylä/kaupunginosa: Karilanmaa

Tila/Rno/nimi:

tai Kortteli/tontti/palsta:

Omistaja: Lahden kaupunki

Puhelin:

Osoite:

Postitmp:

Kiinteistötunnus: Vuokrattu, ks. huomautukset

Lisää kiinteistöjä kpl

Aiemmat tiedot:

Aiemmat löydöt:

Tarkastuslöydöt: KM 30922:1-2 (kvartsi-iskoksia, palanutta luuta)

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

kartat peruskarttakopio
muut liitteet
negatiivit
diat

Tarkastuksen aihe:

Havaitsin muinaisjäännöksen retkeillessäni ohikulkumatkalla Päijänteen rannalla. (Varsinaisesti tarkoituksena oli käydä Sysmässä Hovilan kaivauksilla, jotka kuitenkin olivat loppuneet jo aiemmin päivällä.)

Kohteen kuvaus:

Asuinpaikka sijaitsee Päijänteen itärannalla, noin 4 km Pulkkilanharjun koillispäästä pohjoisluoteeseen, läksenlahden koillisrannalla, Naumin leirikeskukseen alueella. Alue on loivasti lounaaseen, Päijänteen rantaan laskevaa hiekkarinnettä, osittain leirikeskukseen pihaa, osittain kangasmetsää. Paikalla on neljä painannetta, joista ainakin osa on asumuspainanteita.

Suurin ja selkein painanne sijaitsee ilmoitetussa koordinaattipisteessä ($x = 6807\ 19$, $y = 3422\ 30$, $z = 85$). Painanne on nuorehkossa männikössä, tasanteella, jonka alapuolella rinne jyrkkenee. Painanteen keskipisteestä on 22-23 m leirikeskukseen länsipuolella rannalla olevan huvilatontin itäkulmaan (pensasaidan mutkaan), joka on suunnassa WSW. Puhelinlinja huvilalle kulkee painanteen yli, mutta painanteeseen ei ole osunut pylvästä. Painanne on muodoltaan hieman soikea, pituusakseli rannan suunnassa (WNW-ESE). Reunoilla on matalat, mutta selvät vallit ja päissä ehkä heikot, ojamaiset käytävät. Painanteen koko on 15 m x 13 m ja syvyys noin 1 m. Painanteen tasaiselle pohjalle, keskipisteestä noin 1 m luoteeseen, tehdystä koekuopasta löytyi 20 cm syvyydestä kolme kvartsi-iskosta ja kaksi palaa palanutta luuta (30922:1-2). Kuoppaa ei kaivettu syvemmälle.

Toinen painanne on samalla tasanteella ja samassa männikössä kuin edellinen, siitä 25 m (keskipisteiden väli) suuntaan WNW. Painanteen keskustasta 20 m luoteeseen on huvilalle ja rantaan menevä tie. Painanne on pitkänomainen (pituusakseli (ENE-WSW), ehkä suorakulmainen. Se on matala, eikä sillä ole selviä reunavalleja, mutta se erottuu selvästi tasaisessa kangasmaastossa. Koko on 11 m x 7 m ja syvyys noin 30 cm.

Kolmas painanne on ensimmäisestä arviolta 60-80 m itäkaakkoon, samalla tasolla rinteessä. Sen ympäristö on leirikeskukseen piha-alueita, jolla kasvaa joitakin mäntyjä. Maan pinta on kulunut, mutta karikkeen, sammalen ja paikoin ruohon peitossa. Painanne on soikea (pituusakseli rannan suunnassa) ja matala. Rannan puolella on selvä reunavalli. Painanteen koko on 9 m x 7 m ja syvyys 20-30 cm.

Neljäs painanne on kolmannelta muutamia kymmeniä metrejä itäkaakkoon ja leirikeskukseen päärakennuksesta 15 m luoteeseen. Ympäristö on hiekkaista, karikkeen peittämää pihaa. Maan pinnalla painanteen itäpuolella ja osin painanteessakin on muualta tuotua soraa. Sitä on tuotu ajotielle, joka tulee painanteen itäpuolelta leirikeskukseen pihaan. Painanne on pyöreä, halkaisijaltaan noin 10 m ja syvyydeltään noin 20 cm.

Suurin painanne on löytöjen perusteella asumuspainanne. Muihin ei kaivettu koekuoppia, mutta ainakin läntisin painanne näyttää selvästi asumuspainanteelta. Piha-alueella olevia painanteita on vaikeampi arvioida toisaalta niiden mataluuden, toisaalta uudemman ihmistoiminnan vuoksi. Painanteissa tai niiden lähiympäristössä ei kuitenkaan näy merkkejä tuoreesta maan kaivelusta tai suuremmista maan siirroista. Painanteet eivät myöskään näytä luontaisilta muodostumilta. Niiden mataluus voi johtua siitä, että vesi ja tuuli ovat kuluneella piha-alueella kuljettaneet hiekkaa tehokkaasti ja siten täyttäneet painanteita. On hyvin mahdollista, että kaikki painanteet ovat asumuspainanteita.

Jos kaikki painanteet ovat asumuspainanteita on koko niiden välistä aluetta syytä pitää asuinpaikkana. Silloin asuinpaikan koko olisi vähintään 5000 m² (160 m x 30 m). Koko tämä alue näyttää olevan varsin ehjä maastoa.

Ympäristö ja maasto: (vesistö, vesistökoodi, rakennukset, tiet, sorakuopat jne)

Asuinpaikka sijaitsee loivasti lounaaseen, Päijänteen rantaan laskevalla rinteellä. Ranta on noin sadan metrin päässä ja noin 7 m alempana. Asuinpaikan edustalla on laaja järvenselkä. Sisämaan puolella maan pinta nousee vielä noin metrin muutaman kymmenen metrin matkalla muodostaen rannan suuntaisen harjanteen. Sen takana on 1-2 m syvä ja muutamankymmenen metrin levyinen notkelma, mutta koillisessa maasto nousee taas.

Maaperä asuinpaikalla on lajittunutta hiekkaa. Harjanteen laella kasvaa mäntymetsää. Asuinpaikan kohdalla ja siitä alaspäin rinteellä on lännessä metsää ja idässä melko avointa leirikeskuksen piha-alueita. Leirikeskuksen rakennukset ovat pääasiassa asuinpaikan kaakkoispuolella, harjanteen laella ja alempana rinteellä. Maasto on siellä kivistä kuin asuinpaikan kohdalla. Länneämpänä on alhaalla, lähellä rantaa, suurehko saunarakennus. Siitä länteen, selvimpien asumuspainanteiden kohdalla rannalla, on erillinen huvilatontti, jossa on useita rakennuksia. Harjanteen takana notkossa kulkee luoteeseen Käiväränniemeen menevä tie. Siltä kääntyy tiet leirikeskuksen pihaan asuinpaikan itäpäässä ja huvilalle ja rantaan sen länsipäässä.

Laajuuden arviointiperuste: Maan pinnalle näkyvät painanteet. Arviossa on oletettu, että kaikki neljä painannetta ovat asumuspainanteita, ja että niiden välinen alue on kokonaan asuinpaikkaa. Maasto jatkuu sopivana varsinkin painanteista länteen, joten asuinpaikka voi olla laajempikin.

Luokitusehdotus perusteluineen: Luokka 1 tai 2. Kyseessä on tyyppillinen esihistorillinen pyyntiasuinpaikka. Alueella ainakin toistaiseksi kai melko harvinaiset asumuspainanteet ja asuinpaikan hyvä kunto lisäävät muinaisjäännöksen arvoa.

Ehdotus suoja-alueeksi: Edellä mainittu noin 5000 m² laajuinen alue, joka sisältää painanteet.

Havaintomahdollisuudet: Painanteet erottuvat selvästi. Maan pinta on kuitenkin peitteistä sekä metsässä että piha-alueella. Laajuuden selvittäminen vaatii koekuopitusta.

Opas:

Rauhoitustoimenpiteet maastossa: Ei ole.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys: Ei ole tiedossa.

Lähilöytöjä:

Selostus jätetty

20.12.1998 Turku

Aika

Paikka

Allekirjoitus

Jatkotoimenpiteitä:

Huomautuksia (esim perimätieto) ja lisäyksiä:

Leirikeskusrakennuksen seinällä olevassa taulussa kehoitetaan leirikeskuksen käyttöä koskevista asioista ottamaan yhteyttä Lahden kaupungin nuoriso- ja kulttuuritoimistoon (osoite: Sammonkatu 8 B, 15140 LAHTI).

Leirikeskuksen ympäristössä on luontopolku. Yhdessä opastaulussa kerrotaan esihistorillisesta asutuksesta ja pyyntielinkeinoista, mutta asuinpaikka on tietysti ollut opasteiden suunnittelijoille tuntematon, joten sitä ei mainita.

Täyttöohjeita:

Tunnistetiedot

Mikäli alueella on useampia muinaisjäännöslajeja (esim. asuinpaikka ja röykkiöitä), täytä samalla nimellä ja inventointinumerolla useampi kortti

Hoito ja kunto

A:Kunto: 1=koskematon, 2=tutkittu osittain, 3=tutkittu kokonaan, 4=tuhoutunut osittain, 5=tuhoutunut kokonaan, 6=tutkittu ja tuhoutunut osittain, 7=tutkittu ja tuhoutunut kokonaan

B:Alkuperäisyys: 1=täysin alkuperäinen, 2=entisöity osittain, 3=entisöity kokonaan, 4=siirretty alkuperäiseltä paikaltaan

C:Hoitotarve: 1=vaatii entistämistä, 2=vaatii kunnostusta, 3=vaatii puhdistamista tai esiin kaivamista, 4=vaatii tuki- tai suojarakenteita, 5=vaatii tutkimuksia tuhoutumisen estämiseksi, 6=vaatii jatkuvaa hoitoa, 7=ei vaadi hoitotoimenpiteitä

D:Hoitotilanne: 1=peruskunnostettu, 2=tuettu rakentein, 3=pidetään puhtaana

E:Rajaustarkkuus: 1=rajattu arvion pohjalta, 2=rajattu osittain koekaivauksella, 3=rajattu osittain epävarmasti koekaivauksin, 4=rajattu kokonaan luotettavin koekaivauksin, 5=rajattu näkyvien rakenteiden perusteella

F:Vahvistustapa: 1=rajattu vain muinaisjäännös, 2=rajattu vain suoja-alue, 3=rajattu sekä muinaisjäännös että suoja-alue

G:Maastomerkintä: 1=kuparitaulu, 2=kertova taulu, 3=paalurajaus ilman taulua, 4=paalurajaus ja taulu, 5=aitaus ja taulu, 6=rakennus ympärillä ja taulu

Tila ja omistaja

Mikäli kohde on useamman tilan tai kylän alueella, TÄYTÄ LISÄKORTTI

SYSMÄ Karilanmaa Naumin leirikeskus

kivikautinen asuinpaikka

x = 6807 19

y = 3422 30

z = 85

Pk 3121 01 KARILANMAA 1985

1:20000

